

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Yse leto 13 K 20 h ali gld. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrlet 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Zjutranje izdanje).

Uredništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravnništvo.

Oglas in postanice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglasje je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katera izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakega 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

Še enkrat — užitninske davščine.

„Soča“ je že dovoljno pojasnila, kako je s temi davščinami v naši deželi. Povedala je, kako je bilo v tolminskem okraju; kako je „Poravnalno društvo“ za kanalski okraj sicer prevzelo užitnine, a se potem raje pogodilo z Gorupom; kako enako društvo v Ajdovščini pobira užitnine v svoji upravi, pa nima kaj shraniti, ker je konkurenca vse požrla itd. Sploh je „Soča“ imela pred očmi stvaren položaj v deželi, resnične koristi našega ljudstva, — nasprotno pa prof. Berbuč in E. Klavžar nista navedla v Gregorčičevi „Norici“ ne enega dokaza za svoje suhe trditve. „Soča“ je zahtevala od brbljavega profesorja Berbuča, naj vendar osreči svoje volilce in vse čitatele z onim znamenitim referatom, ki je utemeljeval predlog za pobiranje užitnin v deželni upravi. V tem referatu bi se pač morali združiti vsi vspehi tistih glasovitih študij, s katerimi se je Berbuč pohvalil! Ta referat, oprt na dokaze in števila, bi utegnil morda i nas neverne „Sočane“ omajati v nezaupnosti in potrditi vsaj v upanju, ako že ne v veri, da bi imela dežela od nove uredbe dobiček. — Toda prof. Berbuč nas ni uslišal, marveč trdovratno nas je pustil v temi. Spustil je parkrat le tisti... „recimo, da bi bilo toliko in toliko dobička“, ..., a tako predrzno zaupanje jednega deželnega poslanca v lehkovernost občinstva moramo zavračati z največjo indignacijo! Tudi sloveči ekonom z najslabšo ekonomijo — E. Klavžar — nas je pustil docela v temi. Tudi on je samo trdil, samo besedil, kakor že zna, a dokazal ni ničesa. Lepim besedami Klavžarjevimi pa ne verujemo prav nič, kakor niso verjeli nikdar niti Gregorčič, Coronini, Rojic, itd.

Dejstvo pa, da se je šlo edino za slovenske groše, ker v Furlaniji pobira užitnino finančna uprava sama, je prepričalo slovensko občinstvo, da imamo tu opraviti z lahonsko preteklostjo, kateri služila Klavžar in Berbuč za orodje. Seveda bi se Klavžarju odprlo pri užitnini novo polje za — „delovanje“. On edini bi bil strokovnjak, on kak nadzornik, on bi se pogajal s posameznimi krčmarji in

sklepal pogodbe na štiri oči..... Srečna dežela!

E. Klavžar nam je dal zaradi Furlanije naravnost imeniten odgovor. Blagoizvolil nas je zagotoviti, da bi prevzela dežela tudi Furlanijo, ako vlada zniža ceno..., da bi kazalo kaj dobička.....

Tak odgovor je vrhunec predrzne zaupljivosti v najivnost in nevednost občinstva. Kdorkoli je imel kdaj opravka z užitninami, ve dobro, da se oddajajo na dražbi. Kdor več ponudi, ta je podjetnik, pa bodi zasebnik, družba krčmarjev ali tudi deželni odbor.

Prav tega dejstva pa se ni nikdo dotaknil; tudi mi v „Soči“ še ne, ker smo menili, da je samo na sebi umevno. Toda danes vidimo potrebo, da ga na kratko omenimo in sleparjem zapremo sapo!

E. Klavžar je torej razodel veliko skrivno željo deželnega odbora, katere mi prej nismo vedeli vkljub „izdajci“ (ki je seveda dr. Tuma!), namreč, da bi dežela prevzela tudi užitnino v Furlaniji, ako vlada zniža ceno.... Iz tega je posneti kratkournost in nevednost, ki vlada v deželni odboru, da bi dobila dežela tudi slovenske okraje po nizki ceni brez vsake konkurence.... V tem pa tlei velik, neodpušten greh, s katerim nas pitata Klavžar in Berbuč v „Gorici“.... Ali ti gospodje ne vejo, da se ne bodo dali kar tako odpraviti sedanji podjetnik, ne tisti možje, ki so vsa leta teknovali z Gorupom? — Sedanji podjetnik je dobro do zadnjega stotaka, kolike more ponuditi brez škode. On bi lepim očem sijamskih dvojčkov Pajer-Cahej na ljubo gotovo ne vrgel kar tako puške v koruzo, saj je on edini, ki natančno ve o užitnini vse, česar mi ne vemo. Ako bi on rasel na dražbi in se potem odtegnil, prepustivši užitnine deželi, tedaj je gotovo, da bi dežela imela neizogibno zgubo.... Jeden Gorup pa lahko v boju z deželo zgubi tudi pol milijona, on ostané vsejedno večkrat milijonar, a naša dežela nima niti tisočaka za take spekulacije!

Iz tega je razvidno, da je bila vsa akcija deželnega odbora ponesrečena že v korenini! Treba pričeti vse drugič! To

brez dvoma vidi zdaj sam deželni odbor, ko se je tako strasno blamiral!

Da v očitnem boju proti bogatim podjetnikom ne opravijo nič niti „krčmarske zadruge“, je dokazano s slučajem „Užitninskega poravnalnega društva“ v Ajdovščini. Prvotna cena je bila menda 8000, a na dražbi je dobila vlada mnogo več. Zadruga nima nikakega dobička, a mora krčmarje hudo stiskati, da nabere denar za finančni erar. Kdo ima dobiček? Edino — finančni erar! In tako bi bilo povsod drugod!

Zato pa se pokazuje naša taktika edino prava! Naj se ustanové „krčmarske zadruge“, ki bodo z zasebnim podjetnikom v dobrih odnosih. Le tako bo mogoče doseči, da zadruge prevzemo užitnine za pošteno ceno; ali jo bodo pobirale same ali pa se pogode z zasebnikom, to je zopet drugo vprašanje, ki se tudi lahko reši prijaznim potom. Brez obojestranskih koncesij seveda ne pojde, ako ne bomo hoteli imeti v vseh okrajih tak „vsep“, kakoršen je v ajdovskem okraju!

Zdi se, da se financi letos bolj mudi s temi užitninami. V Kobaridu bo dražba že 20. t. m. Ker krčmarske zadruge še ni (je šele v teku!), naredi družba krčmarjev vsejedno svojo dolžnost. Tako treba i drugod, ko bo reč v teku. V kanalskem in ajdovskem okraju sta itak društvi, ki bosta nastopali tudi letos! Le želeli bi Ajdovcem letos več sreče! Kanalsci so bili bolj previdni! — Enako naj se potrudi v drugih okrajih. Od naše strani bomo pozorno na delu....

In s tem smo povedali vse, kar je bilo še potrebno! Deželni odbor pa priporočamo, da se za prihodnje leto temeljiteje pripravi! Zasebniki lahko razpolagajo s svojimi novci kakor se jim ljubi, deželni odbor pa mora delati previdno z novci davkoplačevalcev!

DOPISI.

V Gorici, 17. avg. (Tutti frutti). — „Fant od fare podbrske“ je vzel pero v svojo desno roko, napisal pismo ter ga poslal v Gorico. Tu leži pred mano na pisalni mizi. Prav zanimivo je. Tam gori pod brdom, kjer

bo „luka-matija“ prifrčaval skozi dolgi tunel s kranjske na primorsko zemljo, je nevarno za liberalce in njihove časnike, kateri so seveda „brezverski“. V božjem hranu so poslušali ljudje nekoč, kako je upletel g. nunc v pridigo tudi „brezverske“ časopise, katerih mu je preveč po podbrski fari. Ti časniki skrunijo sveto vero in mlatijo po duhovnih — tako je rekel. Moj vir pravi, da g. nunc ni zadovoljen s tamošnjimi „liberalci“, ali tudi ti, pa naj bodo „liberalci“ in „brezverci“ ali kar kedo hoče, niso zadovoljni z njim. — Kakor drugod tako tudi tam imajo navado, da sta pri cerkvi dva ključarja. K novemu letu sta bila radi starosti odpovedala to „časno“ službo, na kar so zbrali takoj dva druga. Nuncu to ni bilo všeč, ljudje so se mu udali, in današnji dan so brez ključarjev. Pa kaj jih je treba, ko kaj takega opravi lahko tudi ženska. Neki hlapec je bil poslan z debelim denarjem v farovž po drobiž. Ko je prišel tje, se pobožno odkril ter povedal svojo željo, je vzela Mica lepo ključo in šla sta s hlapcem v cerkev v „cambio valute“, kjer mu je iz blagajnice nastela „črni soldov“, kakor pravi vir. Od tistih dob sodijo, da Mica ima vse sposobnosti za cerkvenega ključarja, da res ni potreba, da bi kaki sitni stari dedci opravljali še naprej „časno službo“ ključarjev!

Ljudje tam pod brdom so pobožni, ali baš ker so pobožni, jim ni vsejedno, da prihaja g. nunc maševat po celo četrt ure prepozno. Navadno ima le liho mašo ne gledé na praznik, kar ljudi razburja. Na Sv. Ane dan je bila oznanjena farna maša. Ker je sopraznik tisti dan, je prišlo mnogo ljudi. Kako so bili razočarani, ko so zvedeli, da g. nunc jo je ubral v Cerkno. Tim bolj priden pa je v računih pri porokah. Februarja je računal nekaj nad 7 gld., začetkom maja okoli 9 gld., koncem istega meseca pa že okoli 13 gld. Kako rastejo „akcije“, ali vera hira! Če pojde tako naprej, se zgodi, da kadar prizvižga „luka-matija“ skozi podbrski tunel, dobi tam cerkve zaprte, ker ljudstvo se naveliča hoditi v cerkev, v kateri ni službe božje!

Gabršček — svetnik! V dornberški cerkvi se čuje v zadnjem času, posebno

sede, ki bi ne bila priča njegove unete in poštene duše.

„Ne“, si je mislila Ksenija, „on ni hajduk! A ko bi tudi bil, on sovraži samo tlačitelje svojega naroda. Ljubi svoj junaški srbski narod in svobodo ceni bolj, nego svojo plemenito kri. On je junak!“

Ksenijino obličje se zjasni. „Prav, dragi hajduk“, šepeta mu potihoma Ksenija, „pisati hočem svoji ljubi materi, da on, katerega ima njena hči s srcem in dušo rada, je lesni hajduk. — Pa lahko greva na sever ali na jug, kamor boš hotel, samo ne več v gozd.“ Tako je šepetala Ksenija zamišljeno hajduku. — Med tem pa se je čul pri vratih sobane iz početka nekakšni šum, na to pa glasnejši razgovor.

Ksenija je stekla ven. Tu na hodniku pred vratmi je naletela na ono mažarsko spako, katero smo spoznali „pri Balkanu“. Hotel je posiloma priti v sobano, toda paznik mu tega ni dovolil — to pa ga je razjarilo. Dokazoval je, kako velik gospod da je, koliko si je pridobil kot tujec zaslug za Srbijo in še mnogo drugega. — Zagledavši Ksenijo, se je hotel nekoliko zravnati, da bi bil za kaka dva prsta višji; namesto vojaškega salutiranja je snel raz glave oguljeno čako, napel prsi, da bi bilo bolj vidljivo odlikovanje na črno-rumeni tkanini, katero je dobil za svojo nezaslusno hrabrost v Avstriji. Na to je odprl usta k najslajšemu nasmehu ter začel se močno smešno po mažar-

— 26 —

RUSINJA.

Pripravek iz novejšega časa.

Srbski spisal Gjuro Jakšić.

Posl. Podravske.

—*—

(Dalje).

Ksenija, sklonivši se k ušesu ranjenca, je polagoma zašepetala z glasom, pretrganim z notranjimi občutki: „Moje jagunčice, ali te boli rana?“

„Draga Ksenija!“ odvrne bolnik s tihim glasom, ki je bil podobnejši šelestu uvenelega lista, nego razgovoru, „kadar odideš, boli me srce in duša!“

Mlada oskrbnica, sedši na stol blizu njegove postelje, položi svojo drobno roko na njegovo blede čelo, na kar začne s svojim mehkim glasom govoriti: „Čela nimate gorkega, kri vam teče po žilah mirno, rane, kakor upam, se zacelijo. — Seveda... in razgrniti ranjencu srajco na prsih ter namočiti gobo v vlažno vodo, jame mu skrbno omivati na polovico že posušeno rano. „Ta je bila najgroznejša, toda tudi ta se zaceli. Vaša krepka narava in...“

„Vaša postrežba, draga Ksenija“, ji seže bolnik v besedo.

„Drugo so neznatne!“ Sedaj pa mi pokažite svojo levo. Ranjenec polagoma spusti svojo ranjeno roko v njeno okroglo, malo ročico; ona je čutila, kako se mu je tresla, toda, tiho mu od-

motavši obvezo, je omila ter znovič ozvala mu rano.

„Vse bo dobro, tudi roka se zaceli. Tudi z zdravniki sem že govorila; rekli so, da čez deset dni že lahko zapustite bolnišnico.“

Vukovo obličje postane še bledeje nego mrliča, usta zajeceljajo; hotel je nekaj reči, toda niti besedice ni mogel spraviti iz ust.

„Toda kaj vam manjka sedaj?“

„Kako morem jaz zapustiti bolnišnico?“

Ksenija ga začudeno pogleda.

„Da, draga Ksenija, kako naj zapustim bolnišnico, ko pa za temi zidovi nikjer na svetu ne najdem Ksenije? Na polzkih potih, po katerih sem sam hodil, vas, draga Ksenija, nikjer nisem srečal! V skalnati goščavi nikjer nisem slišal vašega nežnega glasu. V kamenitih jarkih naših gorā nisem zagledal vašega angeljskega obličja. Na mokri, z granači razkopani zemlji naših krvavih višin nisem čul milih besed vaše tolažbe! O, Ksenija, brez vas mi poči srce, duša mi v bolnih prsih usahne — in jaz, čegar sedem ran ni potrla, umrem od tuge!“

Čez resno Ksenijino lice spreleti vesel nasmeh. Sklonivši se, mu pošepeta: „Tudi jaz pojdem z vami, predragi, iz bolnišnice, da vas bom oskrbovala, vam vse mogoče rane v življenju zavezovala — vas. A vi me za vse moje zasluge enkrat, kakor ste storili sinoči, poljubite.“

Vuk je prestrašen okamenel. Ljubil je Ksenijo, toda da ga tudi ona in nemara še močneje ljubi, na to ni smel niti misliti. Saj ga ni poznala; ni vedela, kdo je, odkod je in kaj je? A ona da postane njegova ljubica?

„Ksenija, ali me poznate?“

„V tej prostorni sobani zdihuje trideset ranjenec; bolečina vsakega mi razdira dušo, toda kadar vas slišim, da vzdihnete, zdi se mi, da umiram.“

„Ali pa veste, da sem revež?“

„Za to sem pa jaz bogata!“ odvrne smeja se Ksenija.

Vuku Zmijakoviču otemni lice, na gladkem bledem čelu se prikažejo globoke vraske, okrog ust se mu igra slab, prezirljiv smeh.

Ksenija ga začudeno gleda; videla je, kako se bori sam s seboj, toda mirno je čakala odločitve, čakala, kaj reče on, katerega tako močno ljubi in kateri ji je tudi sam že povračal to ljubezen.

„Draga Ksenija, jaz umrem brez vas!“

„Ne umrete!“ Rekla sem vam, da vas hočem spremljati povsod.“

„Rad vas imam, toda vi me ne smete yzeti“, reče Vuk, na kar dodá tiše: „draga Ksenija, jaz sem hajduk!“

Mlada oskrbnica obledi. Visoko, z gostimi, črnimi lasmi pokrito njegovo čelo, počivajoče na visoki vajsnici, je bilo videti tako razumno in krasno, kakor čelo kakoga učenjaka; te črne, prijetno gledajoče oči so izražale dobroto, ta krasna, rudeča usta pod kratkimi brkicami niso izrekla še jedne be-

iz ust g. nuncia Lovreta, toliko zabavljanj proti liberalcem, „brezverskim“ časnikom itd., da se neuko ljudstvo čudom povprašuje, kaj vendar mislijo g. nunci, ko jim nekaj propovedujejo, ne razumejo. Ker se upleta vmes pogostoma tudi ime Gabrščekovo, katero čista posebno g. Lovre Točobran, so začele pobožne ženske ugibati, če ni ta Gabršček, katerega tolikrat omenjajo, svetnik! Jój! Baš obraten vspeh: Lovre Točobran ga pehá v pekel, ljudstvo pa ga šteje med svetnike! In kedo potem naj ne umeje svete jeze Točobrana?!

O, jerum, kako je pust! „Laznjivi kljukce“ hoče biti duhovit in dovtipen list, pa ni ne edno ne drugo. Ves trud zaman! Naj se še tako trudita doktorska dvojčka iz Rihemberga, nič ne pomaga, duhovitost uhaja, dovtipnost pa postaja neslana, da je joj.

„Za kratek čas“ pisati ob toplih dneh, ne gre tako izpod rok, in zato je „bravcu“ ob tem „kratkem času“ grozovito dolg čas. V zadnji številki mori „bravce“ z neslanimi opazkami o liberalcih, prasiču, ki se valja v blatu, o naprednem trebušcu, kosu mesa, pa o „Tutti frutti“. To zadnje ga najbolj je. Pravi, da v goriski razstavi delajo epohalen utis, da celo Francozi in Angleži občudujejo neumrljivo tvorbo slovanskega genija. Nò, nò, ker smo že pri utisu, pa naj povem „Laznjivemu kljukcu“, da „Tutti frutti“ delajo res epohalen utis, ker vse jih bere, kar trgajo se za nje v veliko nevoljo „Prismojenca“! Toliko večji utis pa napravljajo še radi tega, ker slone na neovrznih dejstvih! Tako je, gospoda doktorja! V Čepovan bo treba malce stopiti na oni lepi, imenitni hlad, tam morda dobi dr. Pépe zopet kaj pametnih in dovtipnih mislij, za vojašnico jih ni več; so vse muhe s sadnega trga pozobale!

„Klerikali z maj“ bo baje tudi razstavljen na goriski razstavi, ali se le proti koncu, ker tako redkost ne gré kar tako kazati. Jahala ga bosta oba rimska doktorja iz Rihemberga, krog njega bodo zbrane razne „Goričanske“ korifeje od don Antonia mimo Brbuca, notoriskega Nadutneža doli do Suholazca in Mačkona. Na povodcu pa ga bo držal sam mojster v steklosti: Gasper Steklinovič, ker baje sta oba jednako stekla!

Iz Oseka, dné 15. avgusta. — Dnó 12. je bil sklican občni zbor vzajemno podporne družstva za zavarovanje goveje živine v Sempasu radi nesreče, ki se je pripetila v Oseku, namreč, da so poginile tri govede z vraničnim prisadom. Pravila ne določujejo, da bi se ne plačalo odškodnine prizadetemu radi te bolezní, naj si bode že iz katerekoli vasi, vendar načelstvo, seveda, je čutilo potrebo, sklicati izvenredni občni zbor, kateri naj določi, kako naj se plača odškodnina prizadetemu iz Oseka. Prvo besedo je imel g. Rustja, ki se je širokoustil, da ima načelstvo pravico, ako hoče, določiti odškodnino samo na 25 gld.

Pustimo to, naj bi že bilo, ali utemeljeval je gospod take predloge, da se mu je večina smejala, deloma bila vsa ogorčena. Ker je blagajna šibka, so hoteli nekateri, da bi se samo polovico plačalo iz blagajne, drugo

polovico pa, da bi od društvenikov po moči nabrali. Gospod Rustja je pa tukaj stavil tak predlog, da bi Osečani plačali več kot drugi udje. Ali njegov predlog je padel, čeravno je konstatiral, da navzoči niso bili vsi udje! Ne vem pa, ali ima gospod še izza občinskih volitev staro sovraštvo do Oseka ali ga je kaj mladega podkurilo. Tega ne umejem, zakaj bi morali eni več plačevati kot drugi ko je vendar vzajemno društvo. Ako pa gospodje tako hoče, izbrisite na naslovu besedo „vzajemno“, potem bodedmo molčali. Če bi pa kdo več plačeval kot drugi, potem ni več vzajemno društvo.

Tudi ni prav, da se v društvu kaže strankarstvo. Osečan.

Domače in razne novice.

Cesarjeva 70-letnica. — Sedemdeset — mnogo je let poje naš pesnik. Gotovo dolga doba življenja! Tako dolgo dobo je preživel naš cesar Franc Josip I., in danes obhaja v Ischlu v svojem letovišču v ožjem rodbinskem krogu pomembni dan svoje 70-letnice. Telesno in duševno je cesar še izredno čil in čvrst; visoka leta in britki hipi v življenju ga niso upognili. Ni ga kmalu vladarja v zgodovini, kateri bi bil doživel toliko britkosti v življenju kakor on. Spominjamo se smrti edinega sina, cesarjeviča Rudolfa, smrti brata Maksimilijana in grozne usmrtitve cesarice Elizabete, pa razvidimo, koliko duševnih bolij je moral pretrpeti visoki vladar na avstrijskem prestolu. Poleg tega vré v državi. Narod ni zadovoljen z narodom, v večnem prepiru žive narodi med seboj, in ni mogoče priti do nikakega sporazumljenja. Vedno huje divja ta politički vihar, moč parlamenta je zdrobljena, in ladija avstrijske politike jadra v vedno huje razburkane valove. To pač so okolnosti, ki pretresajo vsakega s skrbjo, pred vsem pa vladarja. V tako težavnih odnosajih ne živi noben vladar od njega. Ali kljub temu gleda mirno in samozavestno v bodočnost v nadi, da se vendar posreči pripraviti narode do željenega miru, da nastopi med njimi od severa do juga zadovoljstvo, da bodo vsi z enakimi občutki udani vladajoči slavni habsburški hiši.

Po celi Avstriji vihrajo zastave, večeraj zvečer so bile razsvetljave po vseh glavnih mestih, godbe igrajo cesarsko himno, oči vseh avstrijskih narodov so obrnene proti bivališču cesarjevemu. Kakor vedno tako tudi danes toplo bijejo slovanska srca, uneta za resnični blagor Avstrije. Slovani se v teh slavnostnih trenutkih klanjajo cesarju z zavestjo, da njihova poštena reč mora priti v Avstrijo do tiste veljave, katera jej pritiče — potem bo mir v državi. Strinjajo se v želji, da se zgodi to čim prej, se predno zatise oči visoki vladar Franc Josip I., da se prav pod njim, ki preživlja vse te strastne političke boje, izvrši tisti preobrat pa boljso prihodnost Avstrije, ki ima priti prej ali slej. V ta namen se pridržujemo tudi mi onemu velikemu pojavu udanosti, kateri hiti danes proti Ischlu, kličoč: Bog obvaruj, Bog ohrani! —

poljubovali to belo, dobrotljivo roko! Ljudje ob brgih, ako jo zagledajo od daleč, se vstaviijo na cesti ter čakajo z odkrito glavo, kakor bi šel mimo njih angelj — odkupitelj. — Tako se je hudoval paznik...

Tri ure pozneje se je vstavila pred gostilnico pri P.... kočija, v katero sta bila vprežena dva zala konja. Iz nje je stopil hetman Bajbakov. Z velikimi koraki je šel skozi vrata ter vlekel za seboj malomarno dolgo sabljo, da je ropotal po kamenitem tlaku. V obličeje je bil huje nego kedaj zamračen; oči je imel izbuljene, nekoliko krvave, usta namrdana.

Sobarica, zagledavši ga, se je zgrozila, toda privajena naših in tujih popotnikov, se je kmalu zavedla ter, veselo poskočivši, šla mu nasproti...

»Vem, vem, koga iščete, gospod hetman«, reče z zvonečim glasom, ki je kar odmeval po praznem hodniku, »nje ni doma! Odkar je sinoči z vami odšla, ni se še vrnila domu.«

»Eh, prosim vas!« čudil se Bajbakov, »torej še ni prišla? Ali p veste, kaj mi je ta gospodična, kaj? O, vam nemara ni povedala, da je moja zakonita nevesta, da sva se že v Rusiji zaročila. Sicer pa to ne spada sem! Povejte mi, moja draga, ali ne dobiva Ksenija odkod kakih pisem?«

»Vsak drugi dan!«

»A meni, kot svojemu zakonitemu varuhu, jih ona niti ne pokaže! Hm, ali pogostoma piše?«

Cesarjeva 70-letnica v Gorici. — Včeraj proti večeru so začeli razobešati zastave. Zvečer že je viselo po vseh prometnejših deloma tudi stranskih ulicah premnogo zastav, cesarskih, deželnih in mestnih. Okoli 8. ure je pričela razsvetljava, katera je bila prav lepa na sploh. Nekatera stanovanja niso bila razsvetljena, ker so stanovniki na deželi, pri nekaterih pa se je zgodilo to brez dvombe na ostentativen način. Nekam čudno je bilo videti na pr. na Starem trgu nasproti deželni hiši visoko hišo brez vsake lučice. Po mestu je šla mestna godba, spremljana po ognjegascih ter po par stotinah goriške „mularije“ in drugega občinstva. Otroci so vpili sem pa tam: Viva l'Imperatore Francesco Giuseppe I., vmes pa je bilo slišati glasen žvižg. Danes se je število zastav še pomnožilo, raz okna in balkone pa vise razni znaki v različnih barvah, tako, da kaže mesto slavnostno lice. Ob 10. uri je bila v Stolni cerkvi običajna maša, katere so se udeležili razni visoki dostojanstveniki in mnogo občinstva.

Osebná vest. — Gosp. dr. Andr. Lisjak je odšel v Slatino pri Rogatcu na Štajerskem. Vrne se zopet v Gorico dne 7. septembra.

Javen shod v Dol. Vrtojbi. — Gosp. dr. H. Tuma, deželni poslanec in odbornik, priredi jutri, dné 19. t. meseca, v Dolnji Vrtojbi v prostorih g. Franceta Gorkiča javen shod. Edina točka na vspeh je: Poročilo o politiskem in gospodarskem položaju. Pričetek shodu ob 4-30 popoldne.

Berbuč-Klavžar sta tista dva glasovita možaka, ki vlečeta voz goriškega razkola hlabro naprej. Oba imata svoje vzroke, zato sta na vsem boju tudi najbolj interesovana. Načrt je lep: Berbuč deželni odbornik, Klavžar njega sv. Duh. Imenitni časi bi to bili za oba! — Ali, treba si pripraviti tla za take načrte, to pa z zmago klerikalcev! Zato sta vsemu peresnemu boju kar na čelu! Povsod sta vmes njiju roki! — Popolnujeta se prav skrbno! Klavžar hvalisa Berbuča, ta pa Klavžarja! Kako je to pri srcu Coroniniju, Rojcu, Gregorčiču, nam je uganka! Značaji!

Tudi v zadnji „Norici“ čitamo članek o Klavžarju, ki ga povzdiguje v deveta nebesa radi raznih zmožnostij, ki so potrebne v deželni hiši. Dr. Tuma ne sega v tem oziru Klavžarju niti do pasu! — Ne bomo se o tem prepirali! Res je, da je E. K. jako sposoben človek, da pozna deželo bolje nego kdorkoli drugi, ali za to se ne gre, pač pa za nekaj drugega, cesar pa pri Klavžarju nič ni in kar je važnejše nego vsa Klavžarjeva praksa! Dá, prav radi teh zmožnostij ob pomanjkanju drugih se bolj potrebnih lastnostij so vsi resnejši možje v deželi za to, da se K. čim prej odstrani iz deželne hiše!

Slovenščina na glavni pošti. — Da je slovenščina pastorka na naših c. kr. poštah v mestu, to je stara, dognana reč. Da se bodo pa kar javno norčevali z njo, tega pa vendar nismo mislili. Na glavni pošti je nabiralnik, ki nosi napis: „Pisma pobirajo se 5 minut pred odhodom vsak pošte“. V taki spakedrani slovenščini se drznejšo razpostaviti v javnosti nabiralnik za pisma! Za danes se združujemo vsakega daljšega komentarja in koraka, ker pričakujemo, da to bo zadoščalo, da se napis nemudoma popravi pravilno. Ako ne, so še druga pola, da se ustavi smešenje našega jezika na c. kr. glavnem poštnem uradu.

Pobiranje užitnin. — Deželni odbor je za letos veliko preslabo poznal reč, katere

»Kolikor se spominjam«, odvrne sobarica, »odgovori takoj na vsako pre-jeto pismo.«

»A kaj bi rekli, moja draga, ko bi ta pisma, katera vi za njo na pošto in s pošte nosite, ko bi mi jih dali prečitati?«

»Kako?« vpraša čudeč se deklica.

»Razume se, da vam bom za to malo službo hvaležen; za vsako preti-tano pismo dobite od mene cekin.«

Sobarici hipoma zaiskré oči. Bila je to revna deklica, kakor drobní tiček, kateremu so lovci, komaj da je prvič izletel, mater vstrelili. Mnogokrat v svojem življenju je že prosila za kosček suhega kruha, toda le malo je bilo da-režljivih rok, ki bi ga ji bile dale. Ko je odrasla, je zamakneno zrla na stare in mlade, zale in grde gospe in gospo-dične, katerim je na suhem telesu šumela težka svila, a v kupljenih laseh lesketalo se zlato in brilantje. V t-m hipu je gladila svoje goste, črne lase, nemirno vzdihajoč: »Oh, ko bi imela vsaj kosček modrega traka, da bi ga vpletla v kite svojih črnih las!«

Od te dóbe je preteklo dokaj časa. Sedaj ima na sebi drago svilnato obleko in svoje lase bogato ozaljšane, sedaj bi morala biti zadovoljna. Toda vendar...! Mlada Ksenija, prepustivši ji ključ od svoje čumnate, jo je mnogokrat zalotila, kako si je s koncem svojega belega pred-pasnika otirala solze iz objokanih očíj.

»Torej, moja draga«, ponovi Baj-bakov, »kaj mislite?«

»Ni treba premišljevatí, reče ve-

se je lotil. Zato je polnoma pogorel. — Za prihodnje leto pa se bolje pripravi. Prav tako! Mi hočemo vedeti, kaj in kako dela deželni odbor na stroške nas davkopla-vicev! — Naša polemika je dala lahko marsikak napotek do resnice. Ali eno rečemo dr. Pajerju, namreč: S Cahejem naj ne bodi na dan. Kar on vzame v roke, je že naprej pokvarjeno, kajti prvi pogoj je — spošto-vanje in zaupanje ljudstva! Klavžar pa nima ne prvega ne drugega!

V proslavo junaka Čehovina. — Iz Branice vam pišejo: Na Šmarni dan so menda v naši Braniski dolini prvokrat topovi pokali. Šli ste namreč 3. in 4. baterija 7. div. polka k vojaškim vajam na Kras; s to potjo so si ogledali krasen spomenik našega slav-nega junaka Andreja barona Čehovina. Poveljnik in častniki so v njega rojstni hiši pregledali njegove dokumente, svetlinje, podob-e itd., ter se vpisali v spominsko knjižico za obiskovalce, vojaštvu so pa pred spomeni-kom pojasnili v kratkem njegove zasluge. Konečno je dala vsaka baterija 20 strelav, potem so odšli proti Krasu.

Beseda na izjavo E. Klavžarjevo. — Gosp. E. Klavžar je izjavil, da „Sočina“ tr-ditev o dr. Verzeznassiju in Klavžarjevih re-feratih je — „grda laž in nesramno obreko-vanje“. Na to pojasnjuje svoj delokrog v de-želni pisarni...

Izjavljamo, da je „Soča“ povedala le obče razširjeno mnenje, katero je pomagal utrjevati celo Klavžar sam... Saj je po-vedal celo, da so mu deželni odborniki pod-pisovali važne spise — ne da so jih pre-čitali. Da Klavžar zdaj drugače govori, je naravno! Tempi passati! Bo še slabše!

Dalje pa piše ta mozič tako-le: „V dolgi dobi 35 let, odkar sem v deželni službi, se ni še nikdar poprej godilo, da bi se bile iz ura da trosile take laži namenoma v svet, da bi si s tem izpodkopaval ugled najvišjega avtonomnega oblastva v deželi. Žalostno, da se je zdaj našel izdajica, kateri na tak sramoten način dela v nečast in škodo deželi.“

Ni nikakega dvoma, da deželni asi-stentek Klavžar psuje v javnem listu za iz-dajico — gosp. dr. Tuma. Ako bi to tajil, zasluži v odgovor zausnico! — Vprašamo, v kateri deželi bi se moral dovoliti deželni odbornik take brce od neznanega urad-nika?! Pri nas pa je i to mogoče!

Mi izjavljamo, da gosp. dr. Tuma je na članku in izjavi v „Soči“ nedolžen; še več, da je v soboto, po izidu „Soče“, grajal prav oni odstavek, ki go-vori o dr. Verzeznassiju... do-stavlja, da bodo nasprotniki zopet le njega sumničili... Ali storjeno se ni dalo več popraviti! In res je zahrnel asistentek Klavžar nad svojim predstojnikom na tako impertinenten način! — Taka skandalozna anarhija je zavladala v deželni hiši pod vladjo Pajer-Cahejevo!

Ker Klavžarja bode v oči ugled „naj-višjega deželnega avtonom. oblastva“, po-vemo tu jasno in glasno se enkrat, da ugleda davno že ni več — in to v glavnem po izrednih zaslugah malega Caheja. Dokazi bodo sledili! Za danes dovolj!

Župnik dornberški Lovre Juvančič se je bil že zbal, da mu njegovo slavo in uplivanje kakega lepega dne odnese Vipava. Gospod Lovre je uvidel, da nekdanji ugled in upliv po njega lastni krivdi gre h koncu, in to vedno bolj, odkar ta šmentana „Soča“ pere celo gosp. dornberškega župnika, ki je mislil, da je nekaj posebnega, nedotakljivega na svetu. Navdihnil je župana Berceta, in v slavnostni starošinstveni seji dné 10. avgusta je sklenilo staršinstvo (ne polnostevilno) gro-zovito izjavo, katera je bila priobčena v „No-rici“ in v „Laznjivem kljukcu“. Vse, kar je

selo sobarica, »cekini so zelo krasna reč, toda...!«

»Nù!« seže ji Bajbakov nestrpljivo v besedo, »kaj mislite?«

»Ne, gospod, gospodična Ksenija mi je bila tako dobra in usmiljena! Sicer pa to ni pošteno, ni...«

»Kaj ni«, zagromi Bajbakov, »ona je moja zakonita nevesta in jaz moram čitati njena pisma. Imam do tega pravi-co in vi se ne pregrešite niti proti zakonu, niti proti poštenju, ako mi s to malenkostjo vstrežete.«

Sobarica, jezno se zravnávši, spre-meni svoje vedno prijazno lice, njene črte na obrazu dobe izraz upornosti.

»Jaz, gospod, ne morem storiti tega«, reče mu kratko, hoteč se odvrniti od njega — toda zaslišavši, kako se je Bajbakov v grozni ironiji glasno za-smejal, posmehuje se njenemu poštenju, je obstala ter trdo in odločno, kakor se razžaljeni časti spodobi, začela govoriti: »Le smejajte se, gospod! V moji otožni preteklosti, kakor na belem mesečnem površju, je na stotine madežev in ne-mara celo grehov! S kosčekom kruha, sladkorja, ali prižgane svile so me ope-harili bogati goljufi te bedne dežele. Rožljaje s srebrnimi in zlatimi denarji, so me vabili, ter me odvrnili od poti, po kateri koraka nedolžnost!... Ozka je prava stezica« je dejala, »in na tej stezi raste trnje. Ona vede v naše sa-lone, v čijih preprogah zamoreš videti svoje obličje, v njih vonjavi pozabiš na samoto in svojo revščino.«

pisala „Soča“, vse je zlagano, niti pitice ni resnice, tako nekako se glasi izjava po konceptu dornberskega samoderžca. Če on misli, da nam njegova, oziroma starasinstvena izjava, kaj imponuje, se jako moti, ker poznamo dobro tok, ki gre po dornberski županiji. Ker je ta tok obrnen proti Lovretu in županu, katerega vodi on, je bilo treba bombastične izjave, ali toka se ne da ustaviti. To uvidita enkrat tudi g. Lovre in župan, ali takrat bo njune slave že konec. — Na vse drugo v izjavi ne odgovarjamo, ker prihodnost pokaže, kdo je imel prav in kdo ne. G. Lovre pa naj dotle počiva na lavorikah, katere si je dal splesti po večini starasinstva; samo pazi naj, da se prehitro ne spremene v trnje.

Kako so malenkostni. — „Soča“ je posnela po „Učit. Tovaršu“ kratko notico, da je uč. I. K. dobil Najvišje podeljenje in torej zopet službo, v kar je pripomogel — g. dr. Tuma. — Dasi naši klerikalci pozorno čitajo „U. T.“, so se vendar spravili le nad „Soco“ in se posebe na A. Gabrščka, češ, da je po krivici hvalil — dr. Tuma. Kar v dveh številkah se bavi „Norica“ s tem znamenitim vprašanjem, in za njo „Prim. list“, imenovaje dr. Tuma peto kolo, češ, vse zasluge imajo klerikalci, imenovaje dva dvorna kaplana, ki sta se na Dunaju zavzela za g. K. — Mi moramo v otogled tem impertinentnem povedati, da dr. Tuma je vodil celo akcijo do dvorne pisarne in tudi sam priporočil, kjer je bilo treba. Nasvetoval je sam učitelju K., naj se obrne se na Gregorčič in druge poslance; ta je naprosil 4 državne poslance. Eden ali drugi je prošnjo priporočil. Ker je bila slučaj naravnost kriček, je bilo pomiloščenje skoro gotovo, vsekakor lahko dosegljivo.... Ako je i dr. Gregorčič kaj storil, prav, čemu pa je državni poslanec? Ako bi bil Tuma na Dunaju, bi bil opravil i ta del kakor je izvršil prvi in poglavitni del! — Eto, kaj vse služu našim klerikalcem za polemiko! Povsod strup, povsod hudičovo sovraštvo! — Pa ne bo vera pešala!

Izreden način samomora. — Včeraj dopoldne okoli 10. ure je skončal svoje življenje na izreden način 53 let stari drvar Josip Hvalič z Lok, ki je stanoval na Placuti št. 8. Zaprl je vsa okna svojega stanovanja, naredil ogenj v postelji, sam pa je šel v kuhinjo ter se ob držalnih vrat obesil. Ogenj se je razširil, prišel tudi do visečega Hvaliča, in prežgal vrv, s katero se je bil obesil, vsled česar je truplo padlo na tla. Dim, ki je prihajal iz Hvaličevega stanovanja, katerega okna so bila potrnela, sta opazili dve ženski, ki sta šli nemudoma klicat mizarja Jugo. Ta je prišel, odprl in dobil Hvaliča na tleh v kuhinji z večkrat ovito vrvjo okoli vratu. Truplo je bilo na pol nago ter se je še kadilo od ognja. Strjena kri mu je zakrivala jedno lice.

V sobi je bila postelja popolnoma zgorela in je ogenj prijel že zgornji del sobe. Ogenj so takoj pogasili, truplo pa prenesli v mrtvašnico. Hvalič je živel s svojo ženo v nesporazumljenju. Ker ni dosti zaslužil, ali kdo ve, zakaj, je šla od njega proč. Se predvčerajšnjim jo je vabil nazaj k sebi, ali zaman. To bi bil bajne glavni vzrok, da se je nesrečnež usmrtil.

Treščilo je včeraj zvečer med dežjem okoli 6. ure v strelodov hiše št. 4 v Gosposki ulici. Strela je pokvarila strelodov, drugih znatnih poškodb ni.

Ušel ali ponesrečil? — Matija Kumar iz Banjšic, star 65 let, prebiva v Semenški ulici št. 20. Pogrešajo ga že od 20. junija dalje, ker od takrat naprej ga ni videl nihče in nihče ne ve ničesar o njem. Kumar je majhne postave, slaboten, lasje ima kostanjeve barve ter je popolnoma ostrižen. Suknjno ima kavine barve, hlače pa belo in rdečkasto črtane.

Okrožnica vsem županstvom poknežene grofotine Gorisko-Gradiške. Deželni odbor razglašja: Naročuje so županstvom, naj izdajo pričevala pristojnosti (domovnice) za take osebe, ki se imajo pospraviti v katero javno norišnico, z vso natančnostjo, razkazuje v njih ime in priimek očetov in materin, ali je oseba samskega stanu, ali poročena in s kom, starost, rojstni kraj, domovno občino in dotični okraj in pa stan.

Taka spričevala, ki bi ne obsegala vseh teh podatkov, se povrnejo v dopolnitev.

Ob enem se omenja, da mora spričevala ubožnosti, ki jih izda županstvo, potrditi tudi duhovniški urad, če jih pa ta izda, morajo biti sopodpisana od županstva.

Nesrečni Peter Lavin, učitelj v Koj-skem, o katerem smo poročali, da se je hotel usmrtiti s tem, da si je prerezal žile, se je v bolnišnici predvčerajšnjim obesil. Remena, s katerimi je bil privezan na posteljo, je pretrgal, ko se je odstranil stražnik od njega, ter se obesil. Trpel je mnogo. Star je bil 39 let.

Koliko je vredna narodnost naše katoliške stranke. — Zadnji „Pr. list“ razpravlja na uvodnem mestu o drugem slovenskem katoliškem shodu: Zakaj slovenski? ter pravi, da bo treba se shodov, da se vse ljudstvo zavé svoje narodnosti in da jo bo zvesto hranilo. Potem trdi, da naša narodna politika je do zdaj budila in vodila le bolj izobražene stanove, ljudstvo je poznala le pri volitvah. Se le katoliška stranka je šla prav med ljudstvo in je začela ljudstvo organizovati. — Dr. Jožef Pavlica

je bil tisti, ki je zlasti v zadnjih dveh letih, posebno l. 1898., prirejal shod za shodom, največ v goriski okolici. Na vseh tistih shodih je bilo pač govora o tej ali oni reči, včasih kaj pametnega, včasih pa kaj jako neumestnega, o narodnosti pa ni bilo nikdar niti besedice, dokler jih nismo mi prav pošteno podrezali, kako in kaj je s točko o narodnosti. Na shodu v Pevmi je bil sporočil dr. Andr. Pavlica, da „deputacija njih je bila pri nadškofu in knezu dr. Missiji. Rekel je, da jih je sprejel s samo ljubeznivostjo ter jih vspodbujal: „naj le delujejo na temelju krščanske vere in avstrijske misli; bodite pravi Avstrijci!“ — Na to smo mi pisali, da pogrešamo v tej izjavi slovenske misli, ter da nikdo ne sme podpisati nikakega socialnega programa brez te točke. Dr. Pavlica je čutil tačas najbrže opravičenost naše opazke ter je, da je vrgel malo peska v oči, takoj na nastopnem shodu v Podgori dal prečitati po nekem delavcu sestavek o slovenski narodnosti. Prej in poslej pa ni bilo ničesar čuti v tem pogledu in tudi ne bo. Kardinal jim ni rekel zaman: bodite pravi Avstrijci! Delujte na temelju krščanske vere in avstrijske misli. Kakšna je „avstrijska misel“, to je občutil Slovenec že britko na telesu in na duši. Apostoli „avstrijske misli“ niso nikdar prijatelji narodnostne misli. V tem je nas utrdil dovolj tudi dr. Gregorčič v zadnjem zasedanju deželnega zbora. Ako je dr. Pavlica sedaj kar nakrat toliko za narodnost, zakaj vendar na shodih molči o njej? In bili so vendar shodi v takih krajih, v katerih je bilo neobhodno potrebno boditi ljudstvo baš v narodnostnem pogledu. Na akademiška razpravljanja v časniku ne damo nič, zlasti ker vidimo, kakšni so v dejanjih gledé na narodnost naši „dobri Avstrijci!“ — Zato pa se z razpravljanjem: „Zakaj slovenski?“ o drugem slov. kat. shodu le popolnoma tisti sloveči kapitelje: Pesek v oči!

Krčmarji, pozor! — Te dni je bila dostavljena vsem krčmarjem v Gorici okrožnica s tako-le vsebino: S 1. sept. t. l. stopi v veljavo nova naredba, kedaj se imajo zapirati krčme. V smislu dotičnega namestnišvenega naznanila od 28. jul. morajo biti krčme, ki se kvalifikujejo za prodajo piva in vina, zaprte skozi ves čas leta ob 10. uri zvečer, policijska oblast, ako se vložijo prošnja, pa more dovoliti od časa do časa in tudi za določeno dobo, ali ne nad jedno leto, podaljšanje odprta do 11. ure, v katerem slučaju bo treba plačati v korist revnih po 1 krono za vsako dovoljeno uro. — To se daje na znanje; v slučaju prestopka je kazen do 200 K ali 14-inevnege zapora.

Proti tej odločbi se je mogoče pritožiti na c. kr. namestništvo ter predložiti pritožbo tekom 14 dni na tuk. okr. glavarstvo.

To novo naredbo smo že omenili v listu ter dostavili, da bodo po njej prizadeti zlasti manjši krčmarji, ki so imeli dosedaj vsaj pol leta pravico, imeti odprte krčme do 11. ure, pol leta pa so že tako zapirali ob 10.

Naprošeni smo od več gg. krčmarjev, opozoriti tem potom vse prizadete krčmarje, da se zganejo v svrhu svojih stanovskih interesov. Vso reč vame v roko „Trgovsko in obrtno društvo“!

„Krčmarska zadruga“ bi tu ne bila odveč!

Tolminski diletantje vabijo na slavnostno veselico, katero priredijo v proslavo sedemdesetletnice rojstva Nj. Vel. Fr. Josipa I. v nedeljo dne 19. avgusta 1900. na dvorišču g. Cafazure v Tolminu. Začetek ob 8. uri. — Blagajna se odpre ob 7. uri zvečer. Vstopnina: k veselici 50 v., l. sedeži 60 v., II. vrste 40 v., III. vrste 20 v. Vstopnina k plesu 1 krona. — Pri plesu svira orkester. Čisti dobiček je namenjen ubogi šolski mladini tolminske šole. Vsopred: 1. Ant. Hribar: „Cesarska kantata“, možki zbor s spremelj. orkestra. 2. Savo Zoran: „Slovenija vladarju“, deklamuje g. Just. Jez. 3. D. Jenko: „Izspremenjeno srce“, mešan zbor. 4. H. Vogrič: „Za vasjó“, ženski zbor s spremelj. orkestra. 5. H. Vogrič: „Večerni zvon“, mešan zbor. 6. F. Seidel: „Kuplet“, „Ona pa mu osle kaže“, humoristični tercet s spremeljevanjem orkestra. 7. Fr. Rebec: „Na Mostu“, šaloigra v enem dejanju. 8. Th. Wener: „Letni časi“, veliki oratorijum s spremelj. orkestra.

Pevsko društvo „Nabrežina“ naznanja: Do 16. t. m. so se sledeča društva prijavila slavnosti razvija zastave dne 8. in 9. septembra t. l. Pevsko društvo „Hajdrih“ iz Proseka korporativno z zastavo; poje „Pastir“, E. Juvanec, z duetom: bariton in tenor I.

„Delavsko podporno društvo“ iz Trsta korporativno z zastavo.

Pevsko društvo „Skala“ iz Sv. Križa korporativno; poje „Šumski car“, Iv. pl. Zajec.

Pevsko društvo „Danica“ iz Kontovelja, korporativno; poje „Slovensko deklico“ od A. Lebana (mešan zbor).

Pevsko društvo „Slava“ pri Sv. Magdaleni; deputacija z zastavo.

Pevsko društvo „Slavec“ iz Ljubljane, korporativno z zastavo.

Pevsko društvo „Adrija“ iz Barkovelj, korporativno z zastavo; poje Hajdrihovo „Hercegovsko“.

Pevsko društvo „Lipa“ iz Bazovice, po deputaciji.

Se enkrat opozarjamo vsa bratska društva, katera se niso še prijavila, naj tekom jednega tedna naznanijo svoj prihod slavnostnemu odboru.

Razgled po svetu.

Po zaključku istrskega deželnega zbora. — Za našim deželnim zborom je zboroval istrski. V našem se je prezirala slovensčina od strani deželnega glavarja tako dosledno, da le v otvoritveni in zaključni seji smo čuli iz njegovih ust par slovenskih besed; drugače — je bilo vse italijansko. V istrskem deželnem zboru pa letos ni bilo čuti sploh nobene slovenske besede. Slovensko-hrvaški poslanci se niso udeležili zborovanja, ker niso hoteli iti vladni na limanice, ostali so torej v zbornici le italijanski poslanci, nasproti katerim pa se ni upal nastopiti niti vladni zastopnik namestnišveni svetnik Fabiani s slovanščino. Zadnje je bil se pozdravil deželni zbor slovensko, letos je to opustil. Torej tudi vlada ne smatra več za potrebo, poslužiti se vsaj ob taki priliki, kakor je otvoritev deželnega zbora, slovenskega jezika. Vse je bilo italijansko, prav kakor da bi živeli v celni deželi edino le Italijani in bi ne bilo v njej niti jednega Slovana. Slovan v istrskem deželnem zboru taje, vsa njihova krajevna imena, kar jih še ni preloženih v italijanske spake, hočejo poitalijančiti brez odlaganja, vse tiskovine po c. kr. in drugih; uradih, sploh kolikor jih je, bi radi pometali kar čez noč v morje, občine nameravajo privezati na deželni odbor tako, da občinski tajniki in po njih župani bodo plesali edino le po laškem taktu deželnega odbora, istotako nameravajo priklopiti na se učitelje, da potem ne bo nikakega dvoma več o „latinisti“ istrske pokrajine. Vse, kar se ni, hočejo pobarvati latinsko, ker Slovan mora izginiti s površja istrske zemlje! Nasproti temu pa so se usmili par rumunskih Člcev, katerim naj se ustanovi ljudska šola v njihovem jeziku, Slovani morajo pa vsi v italijanske!

Istri pritlikamo pridevek „tužna“! Da, tužna je, in has minolo zasedanje je pokazalo, da te tužnosti ne bo še kmalu konec. Italijani v Istri imajo na vsako stran tako trdne pozicije, da ni misliti v doglednem času na kak preobrat v prilog Slovanom. Treba bo še dela in dela, ogromnega dela, požrtvovalnih rodoljubov, da se popne Istra višje v napreduku za narodno reč. Če merimo po zadnjem zasedanju, uvidimo, kako ogromno bo še tisto delo. Vlada hodi z Italijani roko v roki, ona obljubuje sicer Slovanom to in ono, ali obljube ostajajo le obljube. Kadar treba kaj dati, oglušijo celo namestništvo. In tako dela se toliko bolj pogumno, ker vidi, da celo pri nas na Goriskem se naši „voditelji“ klanjajo italijanski premoči ter so se jej udali na milost in nemilost. To je potisnilo nas za leta nazaj, škodovalo pa je tudi neizumerno slovenski stvari v Istri. O tem nas utruje vse tisto, kar je v zvezi z deželnim zborom istrskim gledé na Slovan in vlado. Vpelni „tihega delovanja“ postajajo nam vedno pogubnejši. — „Das ist der Fluch der bösen That...“

Politiški položaj v Avstriji. — Poti ministra predsednika dr. Körberja v Ischl se pripisuje politična važnost. Minister-predsednik je podal baje kroni svoje predloge, kako naj se položaj v Avstriji zboljša. Glavni predlog ministra se tiče tega, ali naj se skliče državni zbor. Državni zbor se skliče le, ako se dobi jamstvo, da bo deloval. Sedaj se vodijo pogajanja z obema stranikama. Ako pogajanja ne bodo imela nobenega uspeha, državni zbor ne bo sklican, marveč bo razpuščen in razpisane bodo nove volitve. Dr. Körber hoče tudi obema stranikama razložiti zakonske osnove, katere misli vlada parlamentu predložiti. Vspheh pogajanj odvisi le od jezikovnih naredb; ako jih Čehi nočejo v isti obliki, kakor jih jim vlada podaja, bo državni zbor razpuščen in Avstrija se bo še nekaj časa veselila svojega § 14, ne dokler pride tak preobrat, da prevrne tisto starokopitno birokracijo ter uredi razmere potrebam primerno.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Istro v Podgradu priredi v nedeljo dne 26. avgusta veselico v gostilniških prostorih g. Drag. Vičica. Vsopred: Deklamacija, petje, igra, ples. Čisti dobiček je namenjen seveda družbi.

Tržaške vesti. — V torek zvečer je gorelo v parnem mlinu in v tovarni za testenine pri trdkri Jos. Milosovich v Trstu v ulici dell' Istituto. Ogenj je tako napredoval, da so mogli rešiti le nekaj vozov in konj, vse drugo: stroji, zaloga žita, testenine itd. je zgorelo. Škoda znaša okoli 150.000 K. Zidovje je tudi uničeno. Dva gasilca sta bila ranjena.

Jutri priredi g. Anton Strekelj, uradnik za vinarstvo na c. kr. namestništvu, v državni trdnici pri sv. Mariji Magdaleni spodnji kmetijski poučen shod v slovenskem jeziku. Govora bo o najnovejših rečeh, ki so potrebne za vinogradnike.

Viljem Steinitz. — V nedeljo je umrl v Novem Jorku po dolgi bolezni genijalen igralec saha, Viljem Steinitz. Rodil se je l. 1837. v Pragi in se mlad je bil odličien igralec saha. Leta 1886. je bil premagal vse tekmece in priznan mu je bil naslov najboljšega igralca na svetu. Zbolel je kmalu potem na umu in morali so ga dejati v norišnico. Okreval je čez nekaj časa in sodeloval pri tekmovanju na Dunaju, kjer pa se je pokazalo, da so mu oslabile duševne sile; pokazal se je sicer še vedno mojstra, a drugi so ga prekosili. Povrniti se v Novi Jork, je moral zopet v norišnico, kjer je sedaj umrl.

Črnogora. — 40 letnico vladarstva je praznoval knez Nikolaj Črnogorski 14. t. m. Vladarstvo je prevzel 12. avgusta 1860., ko je bil knez Danilo iz rodu Petrovič-Njegoš v Kotoru vstreljen. Knez Nikola je sin brata Danilovega, kateri ga je posinovil. Nikolaj se je oženil z Mileno, hčerjo vplivnega Vučkotiča. V prvem času svojega vladanja se je vdeleževal bojev za neodvisnost Hercegovine. Leta 1876. je napovedala Črnogora v zvezi s Srbijo Turkom vojno in Črnogorci so pobili 28. jul. Muktar-pašo. Na berlinskem kongresu je Črnogora dobila nekaj zemlje in pristanišče. Knez Nikita je storil mnogo za svojo državo, tudi svoje otroke vidi stari knez srečne in mogočne. Jedna hči Milica je soproga ruskega velikega kneza Petra, Jelena pa je soproga sedanjega italijanskega kralja.

Iz Srbije. — Iz Belegrada poročajo: Kralj Aleksander je dovršil 15. t. m. 24. leto svojega življenja, a 17 let je od tega, kar je vstopil kakor poročnik v srbsko armado. Ta dan se je praznoval po vsej Srbiji, posebno pa v Smederevu, kjer sedaj kralj biva. I. Beligrad je bil sijajno razsvetljen. V stolni cerkvi se je vršila služba božja, katero je služil metropolit Inokentije, in koji so prisostovali vsi poslaniki zunanjih držav, generaliteta in skoraj vsi državni dostojanstveniki. — Kralj Aleksander je poslal generala I. Miskovića s pismom k carju Nikolaju v Petrograd, v kojem se mu zahvaljuje za kumstvo in izkazano mu prijateljstvo. Vidi se iz tega, kako se Srbija vedno oddaljuje od Avstrije in hiti v naročje Rusije. Zopet lep uspeh avstrijske diplomacije!

Kitajska vojna. — Iz Tientsina javljajo 14. t. m. Japonci so prišli 12. t. m. v Tungšin, mesto oddaljeno 10 milj od Pekinga, ne da bi trčili na sovražnika. Našli so pa velike zaloge žita in orožja, katere so seveda takoj vzeli. — Iz Berlina javljajo tudi, da so Evropejci pred vrati Pekinga. Ne vo se, ali zavezniki morejo takoj vstopiti v mesto, ali se bodo morali še bojevati. Misli se, da se Kitajci ne bodo več upirali, ker jih hitro prodiranje Evropejcev vedno bolj preseneča. Poročajo tudi, da je voditelj bokarske vstaje princ Tuan iz Pekinga pobegnil. Lihungeang je sporočil kitajski cesarici, da je kitajska država v najk nevarnem stanju. Priporočil ji je, naj dovoli Evropejcem vstop v Peking, ker bi vank napor, vstavljal se zaveznikom, bil škodljiv. Lihungeang zagotavlja tudi, da se ni cesarski rodbini ničesar bati. Evropejci hočejo le svoje poslanike in potem se začno mirovna pogajanja. — Angleži delajo zopet zgafo v Sangaju. Ker so oni izkrcali mnogo vojakov v tem mestu, hočejo druge velevaliti tudi to storiti, ali giej: angleški poslanik se je razkoračil in zagrozil, da se vsi angleški vojaki v Sangaju zopet ukrcajo, ako poskusijo druge vlasti svoje vojake na suho poslati. No, malo širokoustnosti, drugoga nič. Zavezniki so že pokazali, da smatrajo Angleže za peto kolo in bi jim sploh najljubše bilo, ako bi se Angleži sploh vojne ne udeležili.

Zavezniki so v Pekingu, tako javljajo iz Tientsina. Prvotni pogum Kitajcev je izginil in sedaj se pokorijo. Tri tedne so kopalji zemljo okrog Pekinga in napravili globok in širok jarek, da spuste vodo v njega in tako poplavijo vso okolico glavnega mesta. Niso ga pa zamogli končati, ker so zavezniki prehitro dosli tja. — Kar je bilo vojakov v Pekingu, so pobegnili in se zbirajo sedaj okoli mesta Sin-Kin-van. Ne ve se še, ali so poslaniki že prosti; upati je pa, da bodo kmalu oproščeni. — Cesarica kitajska je res usla iz Pekinga z velikim delom cesarske vojske. — V Sangaju dela velike homatije angleški poslanik. Ko so se izkrcavali angleški vojaki, je fancoski poslanik naznanil kitajskemu podkralju, da se ravno toliko francoskih vojakov izkrcja kakor angleških. Na to je prekladal podkralj dovoljenje, da se smejo Angleži izkrcati. Seveda vlada sedaj v Sangaju med Evpevci velik strah, ker so brez vsakega varstva. Francoski poslanik se je ustavil izkrcavanju angleških vojakov zato, ker je admiral Seymour še le potem naznanil poslanikom, da se Angleži izkrcajo, ko so bili isti že vsi izkrcani. — Angleži se sedaj grozno jezijo na Francoze in zahtevajo, naj se Angleži vse eno izkrcajo. No menda ne bo velike sile, Francozi se ne pusté ugnati v kozji rog. — Na severu prodirajo Rusi vedno naprej. General Rennenkampf je pobil zopet Kitajce pri Ejur-Lincsonu. Kitajcev je bilo 9000 mož z 12 topovi. Rusov je bilo polovico manj z dvema topovoma. Pretepli so pa vse eno Kitajce in jim vzeli dva topova. Rennenkampf je dobil nekaj pomoči in sledi sedaj Kitajcem. — Iz Cimsatsatava javljajo, da so poslaniki prosti in da so sedaj v armadi zaveznikov. Ta vest je sicer došla iz kitajskega vira, ali najbrže bo resnična. — Med velevalstni vlada zadoščenje radi vzetja Pekinga, in to zato, ker so se poprej vršila pogajanja cele tri tedne, predno so se odločili za korakanje proti Pekingu in se je vsejedno posrečila rešitev poslanikov. Povdarja se hrabrost in neustrašenost zavezniških vojakov, kateri so s tako lahkoto podrli kitajsko premoč.

Damastovo svileni blago glid. 9:00 in višje! — 12 metrov! — poštnine in carine prosto! Vzorci z obratno pošto; ravno tako črne, bele in barvane „Hennebergove svile“ od 45 kr. do glid. 14:05 m.

G. Henneberg, tovarnar svile
(4) (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Gurlhu.

Razglas.

Naznanja se, da se odda na javni dražbi dne 30. avgusta t. l. ob 10. uri predpolne v uradu c. kr. okrajnega glavarstva v Gradišču v zakup občinski lov katastralne občine Biljana. Klicna cena tega lova, znaša 60 kron ter se odda v zakup za 8 let, to je od 1. avgusta 1900 do 30. aprila 1908.

C. kr. okrajno glavarstvo

Gradišče dne 16. avgusta 1900.

C. kr. okrajni glavar:
Fabris s. r.

Planike (Edelweiss)

samo velike in prve vrste se kupujejo po zmernih cenah; posebnosti (nenavadno velike cvetke) se dobro plačajo. Ponudbe z vzorci je pošiljati na naslov:

Edelweiss-Export
Kempten na Bavarskem.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda v Gorici



Prodaja naravne in pristne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih briskih vin.
Desertna vina.

Razpošilja na vse kraje od 56 litrov naprej.

Sedež društva je v Gorici: ulica Barzellini št. 20.
Podružna klet: ulica Torrente št. 6.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo
Na lvoški razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo



Tovarna uzornih telovadnih priprav JOS. VINDYŠ - A,

v Pragi na Smihovu
(Praga-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816
se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju
sokolkih in šolskih telovadnic
po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo pripomoč-
očih sprisal domačih in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerno, plačuje
se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navažne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telo
vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in nepoštni
prosto.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

KIŠIA VODA LAJOS

je priznana najboljša in najzdravejša med
vsemi vodami te vrste. Ima v sebi magnesijske
več kot vsaka druga voda: na 1000 gramov
vode ima 31.61 gramov magnesijske. (Mag-
nesija je pravo učinkujoče sredstvo).

Vdobja se v vseh lekarnah in
mirotilnicah. Jedino zalogo za Go-
rico in okolico ima Ang. Fornizzi v
Gorici.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka
E. Riessner, v Nunski ulici 3,
(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu
svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsako-
vrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrob-
nih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd.
vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje
točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo
S. el.) tiskarno črt na perilo. (P. el.)

Mirodilnica

v Tržni ulici, poleg krtega trga
(poslopje c. kr. okrožn. sodišča)

Ima veliko zalogo najfinejšega
žvepla v kosih,

katero prodaja po najnižji ceni.

Ima tudi vsakovrstnih, najboljših
pripomočkov za čiščenje vina.

Priporoča se p. n. občinstvu

Ant. Jeretič.

Važno za vsakega!

Razprodejalec!
Za neverjetno nizko ceno, za
samo gl. 2-95 se vdobi
krasno garnituro, imajočo
naslednjih štirinajst drago-
ceniš krasnih predmetov:



Važno za vsakega!

- 1 žepna ura iz niklja Anker-Rem. (na željo
posrebrnjena) s krasno vdelanim okrovom, natančno
regulirana s 3-letnim jamstvom ter etui.
- 1 eleg. oklopna verižica iz niklja ali goldina s
privezki vred. Parizni sistem.
- 1 kravatna igla iz goldina z vdelanimi briljanti.
- 1 par pozlačenih zapetnih gumbov. Znamka „Ga-
rantie“.
- 1 garnitura gumbov iz goldina za predsrajnike in
ovratnike; 5 komadov.
- 1 par uhanov iz čistnega srebra, uradno
zaznamovana.
- 1 prstan iz goldina z eleg. kamnom.
- 1 pomanjševalno žepno zrcalo v etui.

Teh štirinajst krasnih in dragih predmetov z
uro Anker-Rem. razpošilja za samo gl. 2-95, proti
povzetju ali naprej poslanim zneskom tvrdka

Bratje Hurviz,

Eksportna hiša, Krakau, Stradom 17 (Avstr.)
Kar ne ugaša se tekom 8 dni sprejme nazaj
ter denar vrne, da se kupovalec nima bati nikake
nevarnosti.

Bogate ilustrovane kataloge vseh dragocenosti
zastonj in franko.
Sprejemajo se preprodajalci in agentje.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,



briskih, dal-
matinskih in
istarskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na
vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56
litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Najboljše berilo in darilo je
vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir srca“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, ka-
teri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega po-
trebnega da more seba in druge blažiti in prav oli-
kati), ter se dobi za predplačilo 1 gl. 50 kr., po
pošti 10 kr. več, a i proti poštenu povzetju pri Jo-
žefu Valenčiču na Dunaju, III. Bez., Hauptstrasse
N. o 84. 3. Stge., II. Stk., Th. 58.

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar
ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in
čisto v tih dneh nazaj. Cena je skrajno znižana;
knjig je malo več.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.

Gospodska ulica št. 7.

Velika zaloga manufakturnega blaga.

Priporoča cenj. odjemalcem svoje v obširni izbiri dospelo novo sveže blago
za spomlad in poletni čas, za ženske in moške; vsakovrstna sukna, kot: Loden,
Kamgarn, Cheviot i. dr.

Krasna izbira volnenin, perkal, Battist, satin, „Voile de Laine“, Zephir i. dr.
za ženske obleke.

Priporoča izborna perilo, bombažasto in cvrtnasto, katero prejema iz prvih
slezkih tovarn; med temi ima tudi preproge, namizne prte, zavese, žepne rute,
bombažaste in cvrtnaste, blago za blazine, plahte, kovtre, žamet in pliš v vseh
barvah; prtenino, ogrinalke itd. Lepo perilo za moške in sicer: srajce, ovrtnike,
zapestnice, prsnike, ovrtnice, nogovnice, Jäger-srajce, za hribolazce itd. itd.

Vse po najnižjih in zadnjih cenah brez pogajanja.

Na željo se pošlje tudi vzorce, poštne proste.

Ustanovljena tvrdka leta 1866.

Ivan Drufovka v Gorici

na Travniku šte. 5.

Tovarna nadplato Ozka ulica št. 8. — Filijalki v Komnu in Sežani.

Tovarniška zaloga usnja in podplato

ter vseh potrebnih za čevljarje, različnega usnja za sedlarje,
knjigoveze, tapetarje itd.

Čistna tovarna nadplato (Schuhobertheile),

jeremenov in oprav za vole.

Glavni zalagatelj

voščila (biksa) družbe sv. Cirila

in Metoda v Ljubljani.

Kupuje surove kože in loj po najvišjih dnevnih cenah.

Ceniki na zahtevo zastonj in franko.

Zahvala.

Ginjeni po dokazih tolikega sočutja ob nesrečni smrti našega
pozabnega brata, oziroma prijatelja

Matka Sverko,

c. kr. sodniškega kancelista v Kobaridu

zahvaljujemo tem potom iz dna svojih potrlih src vse one blage Ko-
baridce in okoličane, ki so prihiteli v tako ogromnem številu skazat
milemu pokojniku zadnjo čast; posebno pa zahvaljujemo vse go-
spode uradnike, tudi one iz Tolmina in Bolca, na čelu njim sodnik
prebl. g. M. Fabijan, slavno »Narodno Čitalnico« za udeležbo z
zastavo in s petjem, slavno občinsko starišinstvo, slavno kobariško
godbo, dekleta in fante, darovalce vencev, sploh vse, ki so kakorkoli
skazali svoje blage sočutje na tako nesrečni smrti našega milega
Matka. Bog plati!

V Kobaridu, 15. avgusta 1900.

Davorin Sanković,
pobratim,

Jure in Roko,
brata.

Dobi
se
povsod

Kalodont

pripo znano
najbolje sred-
stvo za čišče-
nje zob.

Izšel je ravnokar

II. zvezek „Svetovne knjižnice“

MARCO VISCONTI

zgodovinski roman.

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

Cena: kron 2-40; po pošti 20 vin. več.

Razpošilja

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček v Gorici

edino proti povzetju ali naprej poslanim zneskom.

Na zahtevo pošilja

„Popis leposlovnih in drugih knjig“ lastne zaloge zastonj in franko.